

„Edinost“

Izaja enkrat na dan, razun nedelj in p'aznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kronj

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se oprava ne ožira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); zven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

1 tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Naš internacionalizem.*)

(Odgovor na dopis »Internacionalizem med slovenskimi dijaki«.)

V Pragi, dne 18. marca 1901.

Dopis iz Prage »Internacionalizem med slovenskimi dijaki« v »Edinosti« od dne 14. mareja t. l. je po svojem duhu in v posameznostih potreben popravka in pojasnila. Dopis je prirojen v ta namen, da udari po internacionalizmu, in v ta namen je dobra tudi neresnica. Iz vsega more vsakdo posneti to temeljno misel: Prof. Chodounský je ponudil slovenskim dijakom pomoč v imenu češke podružnice slov. plan. društva, toda jaz sem jo odklonil, se nisem za to niti zahvalil, ampak sem govoril o internacionalizmu. Resnica je, da sem se zahvalil v začetku svojega govora in zopet ob konci še enkrat. Prof. Chodounský se je moral najbrže tudi strinjati z mojim govorom, ker sicer bi se mi ne bil v imenu odbora zahvalil. Vprašanje je torej, kaj sem govoril? Praški dopisnik je vsebino mojega govora po svoje prirojil, da je napeljal vodo na svoj mlin.

Pravil sem približno to-le: Vzajemnost more biti različna, slaba in dobra. Slabo vzajemnost odklanjamo, dobro gojimo. Sedanja naša politična vzajemnost je slaba, vidimo pa dobro delovanje češke podružnice slov. plan. društva, zato jo to dobro vzajemnost vzprejemamo. Slovensko dijaštvo naj hodi na vseučilišče v Prago, ker si more osvojiti mnogo dobrih naprednih misli, ki naj jih prilagodi našim razmeram; edino v napredku je rešitev naroda. To bo prava vzajemnost, ker bo vzajemnost v dobrem in naprednem. Glavni nagib, da zahajamo v Prago, nam bodi to, da je češki narod v svoji celoti najizobraženejši in najnaprednejši slovanski narod, a ne samo ta nagib, ker je to slovanski narod. Zahvaljuj se za ljubljeno pomoč, sem dejal, da treba povedati, kako daje vzgled v

*) Gospod dopisilatelj tega članka nam piše v zasebnem pismu mej drugim: »Vem, da se Vi gotovo ne strinjate z vsemi mojimi izjavami, zato morete priobčiti s svojo rezervo. Prosim Vas pa, da mi priobčite odgovor tako, kakor sem ga Vam poslal.« — S temi besedami je gospod dopisnik sam že označil — naše stališče. Op. ured.

PODLISTEK

Vladike Križevačkega pastirski list.

(Dolge.)

Tako je v enem in istem letu vsklilo novo dušobrižništvo in Pergemelju; a po četrstoletnem mrtvilo je iz razvalin vstala župnija dišniška, ko se je sijajno obnovila tudi naša stolna cerkev.

Kakor krona hrvatskim župnijam je došlo ustrojenje naše župnije v glavnem mestu hrvatske domovine, v belem Zagrebu, skrasno, v osemdesetih letih prezidano cerkvi sv. Cirila in Metoda. Znamenito je bilo za našo škofijo leto 1900. Tedaj je bil nameščen v Prnjavoru iz naše škofije duhovnik za prvega dušobrižnika v ponosni Bosni naseljenih galiskih in naših Malorusov grkokatolikov.

Ta siromašni narod, ogoljen v Galiciji, v svoji dedovini, od vsakega blagostanja, prisiljen zapustiti svoje ognjišče, svoj rod, svojo cerkev, kateri je bil vsikdar toli zvest, ter gnan od bede, s prosjaško palico v roki a živo vero v duši, se preseljuje v Bosno, da si s težkim trudom svojih rok služi vsakdanji kruh.

Med tujim svetom, brez svojega duhovnika, katerega se je bil doma tako oklenil in mu bil privržen, brez verske tolažbe, si s solzami solzi težko prisluženo skorjeco kruha — a vendar je ostal zvest cerkvi vzlic raz-

tem oziru prof. Chodounský sam, ko podpira slov. dijakne brez reklame in brez zahteve t. zv. slovanske vzajemnosti. Kaj sem hotel s tem reči, je jasno: ti me podpiraš, ker veš, da sem podpore potreben in vreden, ne zahtevaj pa od mene, da ti za to prodam svoja prepričanja!

To je bilo jedro mojega govora.

A sedaj k glavni sporni besedi: k internacionalizmu!

Nimam navade metati gesel v svet, dokler nisem razložil, kaj si mislim pod tem ali onim pojmom. Vreči med svet kako geslo, ne da sem premislil, kaj v svojem bistvu ta beseda pomenja, in mu, bodisi iz neznanja bodisi iz postranskih namenov, podtikati pomen, ki ga v resnici nima, to je sicer jako po ceni in lahko; toda s tem, ako spravljamo nerazsodne ljudi, katerim je politični časopis evangelijski, v nejasnost, netimo v njih sovraštvo, da postanejo fanatični in v svojem fanatizmu besne proti stvari, katero bi sami vzprejemali, ako bi ne imeli zmešanih pojmov, ali pa bi jo vsaj umevali in si dali kaj dopovedati. Naj povem torej naše naziranje o narodnosti in mednarodnosti ali internacionalizmu.

Narodnost mi ni nekaj, kar bi bilo izven mene, recimo neke v zračnih višinah, nekaj fetiš, kateremu bi se klanjal. Ne, malikovanje zavračam, tudi narodno. Narodnost mi je nekaj, kar je v meni, kar je tesno združeno z mojo osebnostjo. To je naraven element, naravni delokrog mojega socialnega delovanja. Kakor človek sem se narodil in kakor tak imam gotove dolžnosti do človeštva, namreč po svojih močeh prispevati k napredku, vedno večemu spopolnjevanju človeštva. Nisem se pa narodil kakor abstrakten človek; to ni mogoče, prišel sem na svet kakor konkreten človek — Slovenec. S tem je dano naravno torišče, na katerem mi je izpolnjevati svojo nalogo kakor človek.

Toda jaz vem, da je slovanski narod ni edini na svetu, da je poleg njega velika množica drugih narodov, ki imajo isti namen, isti smoter. Posamičniki kakor narodi imamo mnogo skupnega, kar moremo dosežati le z združenimi močmi. Odtod mednarodnost ali internacionalizem. Mednarodnost ni zanikanje narodnosti, ampak

nim skušnjam, in ni se mogel pomiriti, dokler ni dobil zaželjenega in zahtevanega duhovnika, katerega mu je dala naša škofija. Kar nas more le veseliti, da smo tako mogli pomagati siromašnim našim bratom v tujini. Ne samo mi, ampak srečni so tudi oni, ker so se prepričali o tem, da niso prepuščeni samim sebi niti v tujem kraju, daleč od svojega starega doma; sveta pravoslavna katoliška Cerkev jih je kakor skrbna mati poiskala tudi tu, zbrala in jih vsprejela v svoj topli naročaj, v katerem jim, ako ostanejo verni, sine tudi v novem kraju lepa bodočnost in ne bo jim težak spomin na rodno grudo.

Sveto je bilo to leto vsaki krščanski duši, ker je nosilo obilje nebeških darov. Sveto je bilo tudi naši škofiji, in svet mu ostane spomin v njenem sreju, ker jej je doneslo mnogo milosti in tolažbe ter jo napolnilo toplim zupanjem v novi vek. Kakor viđen spominru je ostalo malo škofijsko sirotišče, ustanovljeno to leto v Križevcih.

Globoke sledi je zapustilo isto leto v zgodovini mile naše škofije tudi zbok izrednega in neobičajnega dogodka med bratskim nam slovanskim narodom v kršnji Istri, v selih Rie-manje in Log, katerih pobožno prebivalstvo je — odbivši vse navale razkolniških zapeljivcev — in ostavši verna deca na sladkih prsih sv. nam sladke Matere katoliške cerkve — zaželelo prestopiti iz latinskega obreda v

je sredstvo, s katerim dosežemo skupne interese. Kakor je narodnost sredstvo, s katerim uveljavljamo svojo osebnost v človeštvu. Oboje, narodnost in mednarodnost, se dopolnjujeta, ne izključuje jedna drugo, toda oboje je samo sredstvo, ne pa namen. Kdor smatra narodnost kakor cilj, pri njem govorimo potem o šovinističnem nacionalizmu, ki je brez etične podlage, ki sovraži drugo narodnost in jo zatira. Nasproti temu je mednarodnost narodnostna strpnost in solidarnost.

Mislim, da s tem soglašate, praški dopisnik; toda ločiva se najbrže v naziranju kdo je vse narod in kako treba delati za narod?

(Zvršetak pride.)

V TRSTU, dne 20. marcija 1901.

Josip Juraj Strossmayer je slavil včeraj imendan. »Obzor« pravi v svojem slavnostnem članku, da besedi »Živio Strossmayer!«, obsežati v sebi najsijajnejšo slavo naroda hrvatskega, najmilejo njegovo nado, najtrdnjejo njegovo vero. Kar je biskupovo, to je hrvatsko. Zasluga biskupova je, da se more govoriti o jedni hrvatski duši, o jednem hrvatskem sreju.

Ker pa tudi mi Slovenci s ponosom in neizmerno hvaležnostjo smatramo slavnega biskupa svojim zaščitnikom in dobrotnikom in ker vemo, da on tudi naš narodni nosi v sreju svojem in je on po svojih delih glavni nositelj ideje hrvatsko-slovenske skupnosti, kličemo tudi mi, da je Strossmayerjev imendan dan naše narodne slave ter se narod naš združuje v molitvi, da bi Bog Josipa Strossmayerja ohranil še dolgo let zdravega in krepkega. In naša vera je trdna, da Bog usliši to jedinstveno molitev našega naroda. Biskup je potreben cerkvi, je potreben Slovanstvu.

Včeraj se je velikemu biskupu poklonila deputacija »Matice Hrvatske«, ki mu je izročila prekrasno knjigo, naslovljeno »Spomenice iz hrvatskih in slovenskih dubrava«. — V tej sijajno opremljeni knjigi se predstavljajo biskupu se svojimi umnimi darovi 72 hrvatskih in slovenskih pisateljev in 18 hrvatskih in slovenskih umetnikov. Pravaška »Hrvatska« pravi: To počestvenje je dostojno hrvatskega in slovenskega naroda — a tudi moža, kateremu velja to počestvenje.

milij naš grški obred staroslovenskim jezikom, v obred sv. Cirila in Metoda. Z ozirrom na preveliko važnost in izrednost ter neobičajnost tega dogodka — priobčil sem to Sv. Očetu radi potrebnih navodil! Po očetovski odredbi svete Stolice so ti verniki, prijavivši svoj izstop iz latinskega obreda — »In spiritualibus« začasno poverjeni moji upravi in pastirstvu. In tako so — hvala Bogu — ti vsikdar pravoverni potomci dičnih svojih dedov in zvestih učencev sv. slovanskih apostolov Cirila in Metoda ostali tudi nadalje v pravoslavni katoliški cerkvi kakor verni podaniki rimkega prvoprestolnika.

Tako se je torej dovršilo devetnajsto stoletje, polno izrednih dogodkov in doživljajev v življenju narodov vsega sveta in tako tudi naše škofije. Njegova zgodovina bo beležila mnogo tolažljivih momentov in radostnih dogodkov; pričala bo potomstvu tudi o težkih brezkrainih borbah, o hudih napadih in mnogem trpljenju, ki jih je morala prestat siromašna naša škofija.

Posebno so neprijateljski valovi od vseh strani pljuskali v otočje sv. Unije v Dalmaciji — sedaj besno udarjajoči ob nje, sedaj na tihem rušeči na njih. Tudi siromašni naš maloruski narod skupno z baškimi brati je imel mnogo borbe za svoje svetinje.

(Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 20. marca 1901.

Stara pesem. Na vozovih tramwaya v Pragi — ki je v upravi občine — so uvedeni le češki napisi, zbok česar se seveda Nemci neprestano pritožujejo in kriče o krivici, ki se jim godi s tem. Sedaj pa javlja »Neue Freie Presse«, da se je c. kr. namestnik grof Coudenhove zaupno obrnil do več merodajnih oseb mestnega zastopa praškega in jih je skušal pridobiti za to, da bi isti iz lastne volje na tramwayu uvel dvojezične napise. Dobil pa da je odgovor, naj stvar, ako meni, da za njegovo zahtevo govori kakov zakon, reši potom naredbe.

Mi nismo nasprotni načelu dvojezičnosti, kjer je mešano prebivalstvo in bodi tudi, da je manjšina neznatna, ali tu imamo zopet staro pesem: kjer so Nemci v manjšini in bi bila dvojezičnost po želji Nemcev, tam je vlada vsikdar navdušena čuvarica — manjšine; kjer pa so Nemci ali Italijani v večini in se kruto gazita pravica in jezik manjšine, tam ga ni nobenega c. kr. namestnika, ki bi skušal uplivati na večino, naj bo pravična. V Pragi se pač trudi namestnik za dvojezičnost na javnih napravah, ali kdo je še kedaj čul, da bi se vladni organi potegnili podobno, recimo Celju in Trstu, v katerih dveh mestih živi razmerno veliko več Slovencev, nego pa Nemcev v Pragi? Taki so tudi Nemci sami: kjer so oni v manjšini, tam zahtevajo za isto popolno varstvo in še nekaj privilegijev po vrhu, a kjer so oni v večini, tam pa niti čuti nočejo o načelu varstva manjšine! Taki so Nemci, a stara pesem je, da si vlada rada prilasča njihove nazore o pravi in morali!

Ljudsko štetje v »kraljestvu ogrskem«. Uradni list v Zagrebu je objavil predbežni rezultat ljudskega štetja, a je zagrešil državnopravno falzifikacijo s tem, da govori o »kraljestvu ogrskem«, v katero vključuje tudi Hrvatsko in Slavonijo. Falzifikacija je to, kajti po v zmislu obstoječega in veljavnega državnega prava takega »ogrskega kraljestva« ni; Hrvatska živi pač v državni skupnosti z Ogrsko, ali je samostojna in jej je svečano zagotovljena avtonomija. In če Madjari, oblastniki vendar le kršijo to avtonomijo Hrvatske, potem pomenja le, da gazijska pogodba.

Publikacije v »Narodnih novinah« podajajo veležalostno statistiko. Narastek na prebivalstvu je v primeri z narastkom v prejšnjem desetletju padel za celih 6 odstotkov. Nekaj okrajev je celó, v katerih se je število prebivalstva absolutno zmanjšalo. V dveh okrajih je naraslo le za en odstotek. Povprek je prebivalstvo seveda naraslo, ali ne v normalni progresiji. V Banovini je n. pr. prirastek 45.000, ali ob normalnem razvoju bi moral znašati 60.000 duš. A vzroki? Uradna publikacija si prizadeva, da bi svojim žalostnim podatkom podala kolikor možno tolažljivo tolmačenje. Epidemije, influenza itd. so tudi krive. Hrvatski opozicijski listi pa prigovarjajo po vsej pravici: da influenza ni ravno hrvatska specialiteta in je tudi drugod zahtevala žrtve. Resnica pa je na dlani: dežela propada gospodarski vsled nesrečnega vladnega zistema. Siromaštvo in slaba vzgoja, ki porajata nemoralno in zločine proti naravi — to sta glavna vzroka, o katerima govori »Hrvatska«. Slavonija je n. pr. jedna najbogatejših pokrajin pod solncem in vendar nje prebivalstvo propada vsled — siromaštva. Kakor v Italiji, so tudi tu velike latifundije rak-rana. Veleposestniki nimajo srca za narod; privlačujejo madjarske naseljenike, katerim ustvarjajo madjarske šole, narod hrvatski pa pušča, da gnije v neznanju. Ti veleposestniki uničujejo malopo-

sestnike. Na jedni strani pritika na siromaka ogromni davek, na drugi strani pa ne more tekmovali glede kvalitete s proizvodi latifundij, velikih posesti, urejenih po vseh modernih zahtevah. Seljak komaj da živi in nima — denarja. Človek brez denarja pa je žrtva vsakogar, ki hoče izkoristiti njegovo zadrego. Drugi glavni vzrok je veležalosten: matere v Slavoniji greše rade — proti naravi, uničujejo sad svojega telesa. Tudi to je posledica neznanja, siromaštva in — lenobe, ki je hči nevednosti in mati vsega greha. Preopravičen je vsikl v »Hrvatski«: ali ne pada ta greh na one, ki so krivi, da narod ni moralneje vzgojen in bolj izobražen?! Slavna vlada in preslavna večina v hrvatskem saboru naj bi razmišljali enkrat, koliko tega greha pada na njiju račun!

Tiskovna sloboda na Ogrskem.

Društvo madjarskih novinarjev je te dni slavilo obletnico tiskovne slobode. Na banketu tem povodom je bil navzoč kakor zastopnik vlade minister Hegedüs, ki je proslavljal navdušenje vlade za slobodo tiska. Minister-ski predsednik Szell pa je rekel v svojem dopisnem pismu, da so novinarji vojak naroda in mogočen faktor na reševanju velikih narodnih nalog bodočnosti.

O da, na Madjarskem imajo res slobodo tiska kakor malokje drugje, ali le za — Madjare. Novinarje druge narodnosti pa tirajo radi vsake besede najopravičene kritike na postopanju Madjarov pred porotno madjarska sodišča in jih neusmiljeno mečejo v ječe. Židovski psevdoliberalizem je povsod enak. On hoče imeti same liberalne institucije, ali le — za-se. Drugim pa je pravi srednjeveški tiran.

Dogodki in Vstoku. Vsa pozornost je obrnjena sedaj dogovoru med Rusijo in Kitajem glede Mandžurije in pa konfliktu, nastalem med Angleži in Rusi. Vzrok temu poslednjemu konfliktu je, da so na nekem zemljišču, ki je je Kitaj v Tienčinu odstopil Rusom s koncesijo, Angleži začeli prirejati izogibalnice za železnico, ki je v njihovi upravi. Kmalu bi bilo prišlo do prelivanja krvi. No, sedaj se zdi, da se stvari poravnava mirnim potom. Iz Londona poročajo vsaj, da so Angleži — vsled posredovanja grofa Walderseeja — umaknili svoje straže, spoznavši, da je pravo na strani Rusije.

Vojna v južni Afriki. V angleškem parlamentu je naznanil minister za kolonije, Chamberlain, da je Botha odklonil pogoje za predajo, katere mu je v imenu angleške vlade predložil Kitchener. Botha je pripomnil, da v tem soglašajo žnjim vsi člani vlade in viši častniki. Ta novica je napravila na vse parlamentarne in vojaške kroge zelo mučen utis. O Devetne poročajo vesti, da je odbil kakoršne si bode pogoje za mir. Ali bi vodje Burov tako govorili, ako bi bilo res, da so tako demoralizirani in obupani, kakor so trdila angleška poročila?

Tržaške vesti.

Ljudsko štetje in slovenski jezik!

Še vedno ne dajo miru, še vedno lové, pritiskajo, strašijo in slepé! Te dni je bil gosp. Josip Znidaršič klican na sekcijo. Na povabilu so mu velevali, naj prinese seboj dokumente o domovinski pravici. Prišel je, prinesel — ali kmalu se je uveril, da magistratovec ni toliko na dokumentih, kakor pa na občevalnem jeziku stranke! Čim je prišel, so ga začeli izpraševati, kako govore on in njegova družina? Gosp. Ž. je povedal, kar je moral povedati, namreč, da se v njega družini govori od nekdaj le slovenski. Uradnikom pa ni po volji, da se jim odgovarja tako, zato so vprašali stranko, kako da govori, ko je v službi! Odgovor je bil: »Kako govorim v službi ali kje drugje — je moja stvar! Doma govorim in bom govoril vedno le slovensko!« — Tako se jim zavežejo jeziki — treba le malo odločnosti!

Še lepša nego ravno kar povedana je pa ta, da so tudi našega Kolba skušali pridobiti za — Laha! Poklicali so ga na sekcijo radi dokumentov. Za dokumenti je prišel na vrsto občevalni jezik! Kateri je vaš občevalni jezik? — ga je vprašal uradnik. Stranka je odgovorila: slovenski. Uradnik pa je (ali so prebrsani!) menil: »Kako je to, saj z mano govorite laški?!« Stranka pa je — ne bodi lena — začela na to opazko govoriti — slovensko, kar je spravilo uradnika v nemalo zadrego! Prosil je potem, naj mu stranka govori laški, ker on (uradnik) ne zna slo-

vensko!! Vprašanje o občevalnem jeziku je pa ostalo — rešeno! Tako jim treba posvetiti! Ker pa se še nadalje lovi in šikanira — prosimo vse našince, da, ko so povabljeni na dotične sekcije, govore le slovensko! Tako rešijo najprej sebe in svoj jezik!

Ljudsko štetje. Pišejo nam: Te dni (še le!) se je vršilo ljudsko štetje v tukajšnjih finančnih kasarnah. V ta namen so hodili okolo razni magistratovi uradniki, noseči sabo neke rubricirane knjige. Popisali so vse, kakor se jim je diktiralo. Vprašali so tudi vsakega moža, kateri jezik da govori (che lingua la parla) in tudi to vestno zapisali; ali obžalovati moramo, da se je vse to vpisovanje vršilo se — **svinčnikom!** Je-li tako pravilno? Ne, ker ne daje nikakega jamstva, da tudi ostane vse tako, kakor je bilo zapisano. Zato pozivljemo slav. vlado, naj da — ko vdobi v roke potrebne dokumente — verificirati to vpisovanje.

Kakoršnja setev, taka žetev. Iz Rojana nam poročajo, da je tamošnji od vseh velespoštovani novi gospod kapelan predmno ne delje tožil s propovednice doli, da udeležba na službi božji postaja pičlejša in pičlejša. Gospod kapelan je govoril resnice. On je po svoji dolžnosti posvaril župljane, ali to posvarilo naj bi bilo v resen memento cerkveni oblasti. Kakor ima vsaki dogodek svoje vzroke, tako jih ima tudi dejstvo, konstatirano po gospodu kapelanu. Politika v cerkvi je sejala in — žanje sedaj!

Domovinska pravica. Kdor hoče uložiti prošnjo za pridobitev domovinske pravice v naši občini in ne zna sam sestaviti te prošnje ali želi dobiti kak pojasnil, naj se potrdi v prostore »Del. podp. društva«, via Molin piccolo št. 1. Tam je nastavljen poseben organ, čegar uradne ure so vsaki dan od 6. do 8. ure zvečer, ob nedeljah pa od 10. do 12. ure predpoldne. Povdarjamo še enkrat: Kdor biva v Trstu 10 let od dovršenega 24. leta sem, mora sam prositi za podelitev domovinske pravice. Oče prosi za-se, za ženo in za otroke; hlapci, dekle itd. morajo prositi sami. Potrebna sta domovinska in krstni list. Če torej kdo nima teh dokumentov, naj se potrdi v gori označeni urad, kjer mu poskrbe potrebno.

Našli so se! To je prav diven tereet! Vlada, naši latinizatorji in — »Rdeči prapor«. Zlasti je to prizor za bogove, ko vidimo taka dva ekstrema, kakor sta »Primorski list« in »Rdeči prapor«, lepo združena v sovražni pozituri proti nam. S »Primorskim listom« bomo še križali sabljo oziroma na uničevalno vprašanje, ker hočemo, da postanejo računi povsem jasni in ker ne odjenjamo poprej, nego da zmaga resnica na vsej črti in da bo neiskrenosti in servilizmu izvestnih krogov pred našimi narodnimi sovražniki — pa naj se imenujejo tako ali tako — sneta krinka. — Z »Rdečim praporjem« se pa seveda ne moremo pripraviti o tem vprašanju. On ne pozna ni vere in ne narodnosti. On zanikuje jedno in drugo. Ako bi torej hoteli govoriti njemu, kaj je verski čut v duši naroda, in kakega pomena je narodna Cerkev za življenje naroda, bilo bi to tako nespametno, kakor da bi komu, ki je namenjen v Škedenj, pripovedovali, kako lepa je pot, ki vodi v — Barkovlje.

Le na nepošteno prizadevanje »Rdečega praporja«, da bi osmešil slovenske voditelje, češ, da so si izmislili to vprašanje, ker ne vedo, s čem bi sicer čas ubijali, na prizadevanje torej, da bi vzbudil mnenje, da se voditelji tržaških Slovencev ne bavijo z ničemer drugim in da nimajo drugih skrbi — na to moramo reagirati s pozivom do »Rdečega praporja«, naj nam navede vendar enkrat, koliko je stranka socijalistov ustvarila dosedaj za gospodarske osamosvojenje našega ljudstva v Trstu in po okolici?! V čem sestoji prav za prav nje »socijalno« delovanje? Koliko je zasnova sličnih koristnih ustanov, kakor jih je ustvarila naša stranka, se zanima zanje in jih bo — ako Bog da — snovala dalje! »Rdeči prapor« pravi, da se Slovanstvo ne bo najedlo našega Slovanstva; z veliko večjo pravico pravimo mi, da se slovenski delavci v Trstu ne bo najedle od tistega samega kričanja po socijalističnih shodih! Tudi krik socijalistov proti »vampirjem«, »hijenam«, »izsevalcem« je le — krik in dejanje je ono, ki oživlja!! Dejanj pa ne vidimo nikjer. Mi pa moremo kazati tudi na dejanja. V čem sestoji vendar tisto varstvo, ki je nudi socijalistiška stranka našemu delavcu?! Do sedaj jedino le v **molku** v očigled dejstvu, da so tega delavca začeli,

kjer le morejo, odrivati od dela!! Ubogi »Rdeči prapor« je res v veliki nevarnosti. Pravi namreč, da si bo moral — ako pojde pri nas tako dalje — naročiti par obročev, da mu ne poči trebuh. Ganljivo je res, da je glasilo naše socijalne demokracije v takih skrbah za — trebuh!

Važnost Trsta. Sklicuj se na članek v »Jugu«, ki je govoril o veliki važnosti Trsta zlasti za narod slovenski in katerega smo doslovno priobčili tudi v našem listu, pišejo iz Trsta v spletsko »Jedinstvo«:

Jaz mislim, da bi se v obče vsi Slovani, posebno pa bratje Čehi, morali ozirati na Trst, našo borbo in naše odnose. Danes ni nikomur več tajno, da gre za to, kako bi Trst postal nemški, a Reka madjarska; ali vsaj v Trstu bi se moglo priti temu v okom. Naša borba je radi položaja, katerega zavzemlje Trst, najznamenitejša od vseh, kolikor je vojevalo do sedaj avstrijsko Slovanstvo. Trst, je točka, na kateri se križajo interesi Hrvatov, Slovencev in Čehov. Češka trgovina in industrija se razvijati neverjetno in kmalo pride čas, da bodo Čehi prisiljeni na svojo roko iskati si svetovnih tržišč. Čehepa od svoje strani obkrožujejo slovenski protivniki, Prusi in Madjari, ki jim onemogočujejo izvoz, tako, da jim ostane še jedina pot izvoza na jug — v Trst! Nočem se spuščati v vprašanje, kako akademijo naj bi osnovali v Trstu, veliko ali srednjo, ali vsakako je skrajni čas, da se kaj stori, zlasti pa, da z akademijo hkratu zasnujemo tudi penzijonat, da bi se mogli okoristiti tudi otroci siromašnejih rodbin. To bi bilo veliko vredno tudi za siromašno Dalmacijo, ker bi se s tem mnogim mladičem nudila možnost, da se izobražijo za trgovino, da se priučijo več jezikom in si zagotovo grizlje kruha, kar bi osobito pomoglo tudi slovenski stvari v tem emporiju, katerega si sedaj prilasčajo Nemci in Italijani. V Trstu, kakor v vseh trgovskih središčih, uradniki ne štejejo mnogo, ampak največ trgovci. V trgovskih mestih veljajo v narodnih vprašanjih deset trgovskih mladeničev več, nego štirideset uradnikov. Ume se, da prvi morajo začeti rodoljubi v Trstu. Hvala Bogu, dosti nas je. Italijani namerjajo s prispevki osnovati vseučilišče, istotako bi mogli tudi mi začeti s prispevki, v čemer naj bi nam pomagale tudi druge slovanske pokrajine; a najbolj, upamo, češki bratje. A ni dvoma, da bi za to svrhu, toli lepo — ako bi se vlada delala gluho — dobili pomoči iz vsikdar davežljive roke viteškega nam vladarja. Čitamo tu, kako tudi k vam v Dalmacijo zavlačujejo germanizem. Vi v Dalmaciji pa vsaj nastopate in protestirate; k nam pa se je že davno zavlekel. V sredi Trsta imamo nemške ljudske šole in srednje zavode, dočim se skoro prek uraduje nemški, česar ne vidijo »Piccolo«, »Indipendente« in drugi listi; oni besne le tedaj, ako se v kaki cerkvi requiem poje hrvatski ali slovenski. In potem pa še pravijo, da smo mi krivi na tem, da se nemščina zavlačuje sem, ker se borimo proti njej!

Mi se borimo za svoje; in ako bi bili Italijani malo pametnejši, morali bi nam oni prvi priznati, kar je našega, ter ponuditi nam roko, da so skupno upremo germanizmu. Ali oni niso nikdar imeli pameti in je ne bodo imeli nikdar. Ako bi v Rimu umevali stvari, kakor jih treba umevati, bi bili, mesto da so ga častili, uradniku »Piccolovemu« obrnili hrbet, kajti nikdo ne čisti bolj poti germanizmu, nego »Piccolo«, — in to tudi Italijanom na škodo — se svojim poznanim napadanjem na vse, kar je slovensko, se svojim širjenjem razdora med Slovence in Italijani, ker se v tem razdoru mi koljemo mej seboj, pa ne vidimo in se ne brigamo za to, kar dela germanizem za našim hrbtom!

Žalosten povratek v domovino. V ponedeljek zjutraj se je pripeljala na parniku »Maria Valeria« iz Hongkonga 52-letna Lucija N. iz Kotora. Odposlal jo je v domovino tamošnji avstrijski konzul, ker se je revici zmešalo. V Hongkongu je zapustila moža in dva otroka.

Konji in voz v morji. V ponedeljek popoldne je padel na pomolu pri sv. Andreju v morje voz »Koprophora« s konji vred. Iz voza so bili ravnokar spraznili smeti v ladijo in medtem, ko se je voz obračal, da se odpelje s pomola, zdrsil je v morje in potegnil seboj tudi oba konja. Uslužbenici »Koprophora« so odpregli takoj konja, katera sta bila, ker ni morje tam zelo globoko, le do trebuha v vodi. Uslužbenici so se kake tri ure trudili, da bi izvlekli konja iz morja

in so morali sledajč telefonirati pilotom, kateri so kmalu prišli in spravili oba konja na kopno. Voz je pa še sedaj v morju.

Izpred naših sodišč. Predvčerajšnjem se je vršila razprava proti 17-letnemu Romanu Kosmina iz Nabrežine radi žaljenja Nj. Veličanstva in verske institucije. Obtoženec se je izgovarjal, da je bil takrat, ko je to zakrivil v neki koperski gostilni, pijan.

Branitelj, gosp. odvetnik dr. Rybář je dokazoval, da s tem, ker je žalil papeža in škofa, nikakor ni žalil verske institucije.

Sodni dvor je upošteval braniteljeva izvajanja in je obsodil Kosmina samo radi žaljenja Veličanstva na 3-mesečno težko ječo.

Istega dne je bil obsojen na 14-mesečno težko ječo, poostreno z jednim postom vsakega drugega meseca, Peter Bettio, kateri je, kakor smo svoječasno poročali, v družbi z sedmimi drugimi tovariši, napadel stražarja Prodana in Verso na voglu ulice Fontane in Conti.

Povožen deček. Na voglu ulice Castaldi je prišel včeraj pod voz 9-letni Aldo Trinea. Odnegli so ga na zdravniško postajo, kjer mu je dal zdravnik prvo zdravniško pomoč na kar so ga potem spravili v bolnišnico.

Tatvina. Predsinoči so udrli neznani tatovi v gostilno Degaetomo, v ulici Crosada in odnesli 2 kroni in drobižu, britev in samokres.

Poskušen samomor. Predvčerajšnjem se je na pomolu San Carlo hotela vreči v morje 50-letna Marija P. iz ulice Bosco. Pridržal jo je stražar, ki jej je sledil, ker se mu je nje vedenje zdelo sumljivo.

Aretiran dijak. Sinoči ob 9. uri je policijski oficijal Schabl aretiral na južnem kolodvoru 16-letnega dijaka Josipa L. z Dunaja, kateri je ukradel svoji materi 86 goldinarjev in zbežal. Našli so pri njem še 68 gld.

Ponočni tatovi. Predsinoči splezali so neznani tatovi čez zid v zalogo lesa gospoda Ivana Abrama v ulici Rosini št. 1. Med tem pa, ko so hoteli udreti vrata, prijel je jednega izmed njih za roko težak tvrdke, Michael Cotič. Dva izmed njih sta na to pustila svoje orodje na tleh in zbežala, ali tudi tretji se je sledajč istrgal iz rok Cotiča in pobegnil.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 21. marca ob 10. uri predpoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Korzo št. 23, steklena omara; v ulici S. Lazzaro št. 1, tiskarniški stroji, oprema v zalogi in vizitnice; v ulici Ponziana 22, hišna oprava; v ulici Michelangelo št. 7, hišna oprava; in Proseku št. 112, prešiči.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 10.9, ob 2. uri popoldne 14.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 756.4. — Danes plima ob 9.40 predp. in ob 9.43 pop.; oseka ob 3.34 predpoldne. in ob 3.35 popoldne.

Koncert Ondriček, ki se je imel vršiti danes zvečer v Schillerjevi dvorani, je prenešen na soboto dne 23. t. m. zvečer.

Vesti iz ostale Primorske.

* Predsednikom kranjske odvetniške zbornice je bil izvoljen te dni gospod dr. Danilo Majaron. Čestitamo gosp. odvetniku na zasluženem odlikovanju in priznanju.

× Praznik sv. Jožefa v Rimanjih so praznovali na slovesen način. Udeležba je bila impozantna vzlic slabemu vremenu. Obljubljen nam je podrobnejši dopis.

× Srečni Pazinci. Deželni odbor v Poreču je dovolil upravnemu svetu v Pazinu, da more najeti posojilo 100.000 kron od deželnega kreditnega zavoda za zidanje poslopja za tamošnji italijanski gimnazij. To razmerno ogromno posojilo obremenj davčno občino Pazin, h kateri ne pripada le mesto, ampak tudi nekaj vnanjih vasi, ki so čisto hrvatska in bodo morala plačevati velike doklade le radi muh in kljubavnosti signorov. Naši kmetje bodo morali plačevati za zgradbo, v katerem se bodo odgajali ljuti mu protivniki. Je-li to pošteno?

× Grozna nesreča. Na železniški progi v pomorskem arsenalu v Pulju je povozil včeraj zjutraj železniški vlak 60-letnega kotlarja Martina Ladovaca iz Visa št. 238; kolesa so ga popolnoma zmečkala in je nesrečnež ostal takoj mrtev. Nesreča se je zgodila vsled tega, da Ladovaca zbok, skoraj popolne gluhosti, ni slišal ropota bližajočega se vlaka.

× Od sv. Antona pri Kopru nam pišejo: Tukajšnje pevsko društvo »Sloboda« priredi, kakor že javljeno, svojo prvo veselico v nedeljo po veliki noči dne 14. aprila. Sodelovalo bo več sosednjih društev, a želeli bi iskreno, da onega dne izleti k nam tudi kako pevsko ali tamburaško društvo iz Trsta, oziroma njega okolice. To bi jako povišalo zanimanje za našo veselico. Mimo tega bi se društva bolj pobratila med seboj in se navdušila za delo v naš napredek. Na noge torej, da bomo združeni v bratskem kolu, delali za srečnejšo bodočnost! Čas za prijavitelje na sodelovanje je določen do 25. t. m. Bratska društva so torej naprosena, da se prijavi do tega dne, da bomo mogli pravočasno sestaviti in razposlati vsopred.

ODBOR.

× Iz Kanala smo prejeli: »Primorski list« št. 11 priobčuje moj račun za tista že tolikokrat imenovana cerkvena okna. Da, to je res: takov je moj račun. Ali to ni res, kar je »Primorski list« poročal prvokrat, da sem namreč računal po 85 gld. za okno in da sem za sedem oken prejel 595 gld. Račun je bil za 6 oken po 78 gld. = 468 gld. za eno okno 42 gld., skupno = 510 gld. Tako sem tudi sporočil v »Edinosti«, le cena za posamične kose je bila nekoliko zgrešena, ker v knjigi imam zabeležen skupen znesek. Resnica je torej ta — in to je glavno — da nisem prejel 595 gld., ampak 510 gld.

V. Kofol.

Vesti iz Štajerske.

— Iz Grada nam pišejo: V četrtek 21. t. m. bo na graškem vsenčilšču promoviran mladi književnik g. Vladimir Levec, redni član instituta za preiskavanje avstrijske zgodovine na Dunaju, in sin g. nadzornika Frana Levea.

— V. redni občni zbor slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov s sedežem v Celji se bo vršil dne 24. marca t. l. ob 4. uri zvečer v mali dvorani »Narodnega doma« v Celji z nastopnim vsopredom: 1. Čitanje zapisnika o IV. občnem zboru; 2. poročilo društvenega vodstva in pregledovalcev računov; 3. volitev odbora; 4. razni predlogi. Vnanji p. n. člani se opozarjajo na določbe §§ 24. in 25. društ. pravil. Zvečer pa bo v veliki dvorani »Narodnega doma« velik koncert z bogatim programom, na katerem bodo iz prijaznosti sodelovali: baritonist gospod dr. Bela Stuhel, virtuos na gosli Beno Serajnik, »Celjsko pevsko društvo« in tamburaški zbor »Celjskega Sokola«. Koncert bo v prid zakladu društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov.

Razne vesti.

Monumentalno palačo za trgovinski muzej in trgovinsko zbornico bodo zidali v Zagrebu. Ker pa za izvedenje te zgradbe treba odobrenja od strani ministerstva — in sicer zato, ker sredstva, s katerimi se vzdržuje komora, prihajajo iz javnih davkov — je odšla v Budimpešto posebna deputacija, da ministerstvu predloži načrte in stroškovnik. Tla za zgradbo je poklonilo mesto, a trgovin-

ska zbornica ima v ta namen na razpolago nad 300.000 K, ostali denar si izposodi od hipotečne banke.

Iz odbora seje »Slovenske šolske Matice«. (Zvršetak.) V. Za leto 1901. izda društvo dve knjigi, ki izideta proti koncu leta, in sicer: 1. »Pedagogični letopis«, najmanj 10 tiskanih pol obsežen. V njem se priobčijo poročila o posameznih predmetih, statistika slovenskih šol, teme in teze konferenčnih in društvenih referatov, pouk o prvi pomoči pri nezgodah z ilustracijami in druge razprave; zadnja publikacija se bode kot ponatis tudi posebej prodajala. 2. Knjiga za realije, 1. del: Zgodovina. Spisal profesor Josip Apih. Tudi ta knjiga bode obsegala najmanj 10 tiskanih pol. Določijo, oziroma nasvetujejo se poročevalci za latinščino in grščino, za matematiko, stenografijo, filozofijo, lepopisje in ženska ročna dela. — VI. Znaprej izda društvo: Letopis, knjige za realije. 2. del: Zemljepis, didaktiko in morda še kaj drugega. G. predsednik razloži svoj načrt za didaktiko. G. Bežek meni, da bi kazalo za sedaj preložiti Tupetzovo najnovejšo ukoslovje. Sklene se, da pregledajo gg. odborniki načrt g. ravnatelja Schreinerja in mu dodajo svoje opazke; potem se isti natisni in razglasi. Spisovanje »Vzgojeslovja« preuzame g. V. Bežek. G. dr. J. Bežak se pooblasti, da stavi na prihodnjem občnem zboru primerne podloge glede na izdajo »Slovenske slovnice« za srednje šole. Po nasvetu g. Bežka bode poskrbelo društvo za primerne Čitanke za učiteljske. VII. »Šolska Matica« stopi z drugimi enakimi literarnimi društvi v književno zvezo; dotična okrožnica se jim pošlje z izdanimi knjigami vred. — VII. Ljubljanskim odbornikom se naroči, da okrenejo, kar je potrebno zaradi tiskanja društvenih knjig. — IX. Ker ima »Šolska Matica« poleg izdavanja knjig tudi to nalogo, da prireja po različnih krajih javna predavanja in temeljne razgovore o teoretičnih in praktičnih pedagogičnih vprašanjih, zato se sklene, da bodo ljubljanski odborniki po možnosti skrbeli za predavanja na Kranjskem, zlasti v Ljubljani, mariborski na Štajerskem in goriški na Primorskem. V Ljubljani in okolici priredi Matica ogledovanje raznih zavodov, n. p. gluhomemnice, tovarn in obrtnih naprav, hospitacije na učiteljskem in na ljudskih solah; v postu pa bode, ako mogoče, g. ravnatelj A. Senekovič v »Mestnem domu« predaval o elektriki. — Prihodnja odborova seja bode o binkošti; ta čas bode predaval g. predsednik o prirodoopisu.

Književnost in umetnost.

Kubelik v Italiji. Sloveči slovanski goslar Kubelik slavi velike uspehe po vsej Italiji. V tritremu gre po deželi in je povsod odlikovan z najvišjimi častmi. Dosedaj je priredil: v Milanu 5 koncertov, v Flerencu 5, v Rimu 6 in v Neapelju 6. Vse italijansko časopisje ga slavi kakor družega Paganinija. Kubelik je dobil dosedaj, razven nešteto družih vencev, tudi še od vsacega mesta po en srebrni vене in od Angležev zlate vence.

»Kaj je to?... ha?« je zahropel, dvignivši steklenico. »Oh razbojnik, kaj je to? ha?...«

»Jednik se je nasmešnil s svojim tihim, prijaznim nasmehom ter spregovoril:

»Blagoslovljena v...«

»Kaj?... Mi poznamo tiča!...«

Nadzornik se je zahehetal ter se vrgel na Budzka, ki je bil pretipaval jetnika o spreoblačenju.

»Ti si ga pretipaval... ti?... ha?... Tako se mora pretipavati?«

»Vaše visokorodje, on ni imel pri sebi nikake steklenice«, se je opravičeval Budzko, osramočen pred jetniki. »Naj se več ne ganem z mesta... Hvala Bogu, nisem še prvič pretipaval takšnega. Ni moglo biti drugače, oči mi je zaslepil, vaše visokorodje. Toda steklenice ni bilo; saj so ga pretipali že v hiši za popotnike.«

»Ne blebetaj!« je odvrnil jezno Afanasij Ivanič. »Kako pa sem jaz to zagledal? Gledal sem skozi okno in rokav sem mu je nategnil. Glej, meni pa nihče ne zaslepi oči!«

Sedaj je pogledal skozi okno iz pisarne Akakij Semenič, opazujes ves prizor z malomarnim licem. Premeten tič, ki je tako zvito prekanil premetenega Budzka.

Afanasij Ivanič se je vrnil v pisarno z zmagoslavnim licem ter molče postavil steklenico na mizo. Resnica, Budzko je pokazal, da

V Rimu se ne spominjajo jednakega vspeha. Vsi časniki so prinesli Kubelikovo sliko, italijanska glasbena društva so ga imenovala častnim členom.

Trgovina in promet.

Posiljatelj s poštnim povzajem na Portugalsko, azorske otoke in Madeiro.

Od e. kr. poštnege in brzojavnega ravnateljstva smo prejeli obvestilo, da je od sedaj možno posiljati poštna pakete (colis postaux), obremenjene s povzajem do 500 kron (400 mark) v prometu s Portugalsko, azorskimi otoki in Madeiro, in to, ako so odpravljeni preko Hamburga ali pa Bremena.

Odpuščenje delavcev na nemškem.

Industrijska podjetja zapadne Nemčije odpuste v najkrajšem času veliko število delavcev; k temu so prisiljena radi visokih cen premoga in radi povišanih proizvodnih stroškov, vsled česar je konkurenca nemške industrije v inozemstvu zelo otežena.

Železniški trg v Ameriki.

Amerikanske tvornice jekla so z izvrševanjem naročb zelo zastale. Surovo železo ponujajo v Ameriki mnogo ceneje za poznejšo nego za skorajšnjo izročitve.

Posestniki rudnikov proti skrajšanju delavnega časa v rudnikih.

Osrednja zveza posestnikov avstrijskih rudnikov je izročila gospodski zbornici in zbornici poslancev peticijo, v kateri se protivi skrajšanju delavnega časa v rudnikih. V peticiji dokazujejo, da bi s tem, ako bi se skrajšal delavni čas, onemogočila konkurenca velikega dela avstrijskih premogovnikov.

Brzojavna poročila.

Nemški prestolonaslednik na Dunaju.

DUNAJ 19. (B.) Neka lokalna korespondenca javlja: Nemški prestolonaslednik pride vsled povabila, izrečenega mu povodom potovanja Frana Josipa v Monakovo, sredi aprila na Dunaj in se, kakor gost cesarjev nastani v dvorni palači. Povodom večdnevne navzočnosti prestolonaslednika so namenjene razne dvorne slavesnosti.

Ustaja na Kitajskem.

NEW-YORK 20. (B.) »Evening Post« javlja iz Washingtona: Predsednik Mac Kinley je predlagal, naj bi vlasti določile pavšalno svoto, kakor skupno vojno odškodnino, za katero poplačanje ima Kitaj dovoljno sredstev. Potem naj bi določili delež, ki bi od te svote pripadal vsaki posamični vlasti.

WASHINGTON 20. (B.) Tu se boje, da se pogajanja v Pekingu glede odškodnine razbijejo radi zahtev posamičnih vlasti. Amerikanski zastopnik v Pekingu pošilja poročila; ki jemljejo nade. Zdi se, da poslaniki ne morejo priti do nikakega sporazumljenja.

Parlamentarne stvari.

DUNAJ 19. (B.) Odsek za davek na žganje je v večerni seji rešil splošno razpravo o predlogi, tičeči se davka na žganje ter je začel podrobno debato. Vsprejel je člen 1., izpustivši navedbo cesarske naredbe od 17. julija 1899. Razpravo so odložili.

je bedak, toda Akakij Semenič je tudi vrl človek: saj je sam pretipaval. Pristav je vzel steklenico molče, je pozorno ogledal, odprl ter povohal.

»Voda«, je zamomljaj.

»Izboren nadškof!« se je hudoval Afanasij Ivanič. Tako bi v rokavu celo bokal žganjice donesel v grad. Kako si to opazil?

»Nū, resnica voda!«

»A kdo bi bil odgovoren za to, ha?... Ti si ga vjel ter predal v moje roke; ti si čist, mene pa čaka odgovornost. Dobro, da je voda.«

Afanasij Ivanič je vzel vodo na jezik, jo izpljunil ter pristavil steklenico k materijalnemu dokazom, katere so shranjevali v posebnem predalniku. Pristav je s težkinimi koraki hodil zamračen po sobi.

»Danes rano so poslali k meni posla od komunikove«, je izrekel naposled misel, ki ga je tlačila.

»Nū-u?« se je začudil Afanasij Ivanič.

»Se-li tiče to tega nadškofa?«

»Dā... Starka je pobožna ter se gotovo krepko drži svoje avstrijske (tako imenovane sekta) vere. Po ničemur bi jej ne bilo žal, ko bi bil le jaz modrejši... Bedaka sem zalotil v hiši za popotnike. Zlodej ga znaj, kakšen človek je to! Sedaj je že vse zastoj. No, to je bistveno...«

DUNAJ 19. (B.) Železniški odsek je v navzočnosti ministra za železnice in finančnega ministra začel splošno razpravo o investicijski predlogi. Železniški minister je izjavil, da vlada z vsemi simpatijami spremlja prizadevanja glede vodnih cest, ter se nadeja, da pride do zadovoljive rešitve tega vprašanja. Minister je prijavil nadalje, da v zagotovljenje novih lokalnih železnic pridejo novi predlogi od strani vlade. Na to so razpravo prekinili.

Kuga.

MELBOURNE 19. (B.) V Brisbane in Perth se je pripetilo več novih slučajev kuge.

KAPSTADT 19. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Danes je tu obolelo 5 oseb na kugi; med istimi so trije Evropejci.

Prva slov. zaloga pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
TRST
TOVARNA: Via Tesa, vogal
Via Limitanea
ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (solsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetacij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Pozor na ta užig na zamašku !!!

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko Solo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvanja za gospode, gospe in otroke.
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odposiljatev je poštne prost. Prevezma vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Prijatelja so prevzele turobne misli. Škof, posajen v ječo, je že izgubil vso ceno; težavno je bilo izvleči kaj iz njega. Sicer pa je Afanasij Ivanič takoj umel, da še ni tako slabo in da se on Afanasij Ivanič s tem lahko okoristi. Dā... A pristav Akakij je bil bedak... Gotovo.

II.

Osramočeni in razjarjeni Budzko je sprovel jetnika v oddelek. Tu se je kmalu dal čutiti dušljivi, gaili zrak, kakoršen se nahaja v starih kopeljih. Na koncu hodnika je korakal stražnik. Svetloba je dohajala na hodnik samo skozi jedno okno in radi tega je bilo težko takoj razpoznati podrobnosti. Oko se je le polagoma navajalo na ta mrak. Ob straneh hodnika so se podobno temnim predorom kazale nesnažne, težke dveri z drobnimi oknicami. Vse so bile zaprte in za njimi se je glasilo zamolklo vršenje kakor v čebelnjaku.

»Nu nič, težko delo«, je zastokal novi jetnik, da bi se oddahnil.

Namesto odgovora ga je Budzko občutno sunil s pestjo v bok, da je jetnik skoraj padel.

»Kak lahek je ta zlodej!« je zarentačil Budzko ter se razsrdil še bolj.

(Pride še.)

Velik grešnik.

Povest.

Ruski spisal D. N. Mamin — Sibirjak. Posl. Podravski.

I.

»Stoj, brate... krepko stoj!« je spregovoril novi jetnik, obrnivši se do stražnika.

»Ti... ne razgovarjaj se!« je zaklical nanj Budzko.

Prava ječa se je nahajala v velikem krilu, zavzemajočem središče grajskega dvorišča. Sestala je iz treh nadstropij z malimi okni, zagrajenimi z železnimi mrežami. Prednji del dvorišča so zavzemale ječe, pisarna, stanovanje nadzornika, bolnišnica in kuhinja. V globeli na levo se je raztezala visoka stena z vdelanimi železnimi vratmi, ki so delile ječo na polovico za ženske. Tolpa jetnikov je na dvorišču leno drsala čez noč zapadli sneg ter počivala vsaki hip. Ti blede, utrujeni obrazi so se ti pri odsevu belega snega zdeli še bledejši, a jetniki sami so bili podobni maderam iz blata, zatamnujočim s svojo navzočnostjo to deviško belino. Prikazen novinec je vzbujala napeto pozornost in jetniki so se zgrnili v tolpo. V tem hipu se je pokazal na dvorišču Afanasij Ivanič. Le s težavo je došel novega jetnika, prijel ga za ramo, otipal mu rokav desne roke ter izvlekel iz njega steklenico z nekako brezbarvno tekočino.

Dunajska filjalka
Bankne vloge na knjižice s 4%.
 Posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Igľavi, Moravski Ostravi.

Razglas!

Dne 1. aprila t. l. ob 3. uri po-
 poludne oddala se bode v občinski pi-
 sarnici v Št. Vidu nad Vipavo potom
 zmanjševalne javne dražbe zgradba
 2 kapnica na Nanosu.

Ponudnik mora položiti 10% var-
 ščino. Načrt s proračunom in dražbe-
 nimi pogoji je razložen od 24. t. m.
 dalje v občinski pisarni v Št. Vidu
 nad Vipavo.

Županstvo občine Št. Vid
 nad Vipavo, dne 18. marca 1901.

Razglas!

Dne 1. aprila t. l. ob 10. uri do-
 poludne oddala se bode v občinski pi-
 sarnici v Vipavi potom zmanjševalne
 javne dražbe zgradba okrožne
 bolnice v Vipavi.

Ponudnik mora položiti 10% var-
 ščino v gotovini ali pa v vrednostnih
 papirjih. Načrt in proračun s dražbe-
 nimi pogoji je na ogled razporežen od
 24. t. m. dalje pri gospodu županu v
 Vipavi.

Zdravstveni zastop za okrožje
vipavsko

v Vipavi, dne 18. marca 1901.

Načelnik: Božič.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.

riporoča
 pristna bela in črna vina iz vi-
 pavskih, furlanskih, brisinskih, dal-
 matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po že-
 leznici na vse kraje avstro-ogerske monarhije
 v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo po-
 šilja tudi uzorec.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Krompir za seme,

fine vrste, pošilja v vsakej možni vedno

Alojzij Kane

trgovec

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Zaloga pohištva in ogledal

RAFAELA ITALIA

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, in spalnice
 prejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in
 teležnih blagajn, po cenah, da se ni bati
 konkurence.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

riporoča svojo pomoč na porodih, abortih
 in vseh ženskih boleznih, kakor: ne-
 rednosti v perijodi, krvavenje, beli tok,
 neredna lega maternice itd., kakor sploh
 v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od
 9-11 in od 2-4.

**Prva kranjska parna mlekar-
 na in sirarna** »Narodno-gospodarskega
 društva« v Starem trgu pri Rakeku
 izdeluje najboljšo surovo maslo, cen-
 trifugalno sladko smetano, dober sir
 in razpošilja fino sveže mleko.

Cene za izdelke in mleko po dogo-
 voru, prekupeen zdatno ceneje.

Išče se pod ugodnimi pogoji
 dober zastopnik za Primorsko in Dal-
 macijo s sedežem v Trstu.

**Srečkanje že
 v soboto**

Srečke „Invalidendank“
 po 1 krono.

Glavni dobitek v vrednosti

60.000 KRON

v gotovini z 20% odbitkom.

riporočajo:
Josip Bolaffio, Mandl & Co.
Mercurio Triestino, Ig. Neu-
mann, Henrik Schiffmann.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih
 hitro zdravi ter odpravi na človeškem
 telesu vse prirasle izrastke. To mazilo je
 za hribolazce, kolesarje in jezdece ne-
 obhodno potrebno.

Vdobja se v lekarnah.

Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot. Eden lonček pošlje na poskušnjo s
 cenikom ter seznamom zalog na celem svetu proti predplačilu 1 K 80 st.:.

Lokarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu
 (Rohitsch-Sauerbrunn).

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgoranj varn. znamko, ki se nahaja na lončku.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko in
 mlo učinkujoče domače sredstvo, katero riporoča občinstvu mnogo zdravnikov pri zlih
 nasledkih slabega prebavljanja in telesnega zaprtja. Teh kroglic, ki so tudi pod
 imenom **Pserhofer-jeve kroglice** ali **Pserhofer-jeve kri čistilne kroglice** znane,
 stane škatljica s 15 kroglicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 škatljicami 1
 gld. 5 kr., pri prejšnji vpošiljavi zneska stane s poštnine prosto vpošiljati: 1 zavitek
 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 10 zavitevov
 9 gld. 25 kr. — Navod uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga

J. Pserhofer-jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse št. 15.

Prosi se izrecno, „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi
 stoječi podpis **J. Pserhofer** in sicer z rdečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino

J. Pserhofer-jev. 1 lonček 40 kr., s
 poštnine prosto pošiljati 65 kr.

**J. Pserhofer-jev sok iz
 ozkega trpotca** razlizujoč, 1
 steklenica 50 kr.

**J. Pserhofer-jev balzam
 zoper golšo,** 1 steklenica 40 kr., s
 poštnine prosto pošiljati 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati
 izvrstno krepčilo za šelooce in živce, 1
 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra
 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

**J. Pserhofer-jeva grenka
 želodčna tinktura** (preje živ-
 lenska)

Razeu tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih ogla-
 sene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbe vsi predmeti, katerih morda
 ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.

Pošiljate po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje
 denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.

Če se preje vpošlje denar (najboljše s pošto nakaznico), potem
 je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljatih proti povzetju.

esenca imenovana.) — Lahko razstoplju-
 joče zdravilo, dražilnega in krepčujočega
 učinka na želodec pri oviranem prebav-
 ljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajststena
 steklenica 2 gld.

**J. Pserhofer-jev balzam
 zoper rane,** 1 steklenica
 50 kr.

Tannochinin-pomada
J. Pserhofer-jeva, najboljšo sredstvo
 za rast las, 1 pušica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane
 pok. prof. **Stendel-a,** 1 lonček 50 kr., s
 poštnine prosto pošiljati 75 kr.

Univerzalna čistilna sol
A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti
 slabu prebavi, 1 zavoj 1 gld.

**Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednosti: zatore
 naj se zahteva povsod le:**

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.

MAL POLOZI DAR DOMU NA ALTAR:

ZALOGA PRI IV. JEBAČINU V LJUBLJANI

**Cenjene gospodinje
 skusite da ta naša
 izborna sladna kava
 najde pot v vsako
 slovensko hišo.**

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
 cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za
 besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno
 zniža. Oglaš za vse leto za enkrat na teden stanejo
 po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih
 obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
 Zaloga vsakovrstnih
 vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Pekarne in sladčiarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso
 filjalka ulica Riborgo 15 ima
 velko pekarno in sladčiarne. Vedna zaloga vsako-
 vrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčij
 v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih li-
 kerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in
 druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več-
 krat pečen fin in navađen kruh se razpošilja po po-
 godbi in naročilu franko na dom in trgovcem v
 razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
 karna in sladčiarne,
 svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejem-
 tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1
 riporoča slavnemu občinstvu
 svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse
 druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli riporoča svoji kavarni
 „Commercio“ in „Tedesco“
 ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slo-
 venski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12
 riporoča svojo dobro pre-
 skrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor pre-
 moga, koka, trlega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in za-
 loga zaznovrstnega
 pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
 načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence.
 Za mnogobrojne naročbe se toplo riporoča svojim
 rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji
 k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucie 12
 (zadej e. kr. deželne sodnije.)

Slovenec riporoča svojo veliko prodajnico
 in izdelovalnico vsakovrstnega po-
 hištva in popravilne istega po cenah ki zadovolje-
 gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se riporoča
 van Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Nabirajte že rabljene

poštne znamke vseh dežel in vrst, tudi
 najnavadnejše. S tem po-
 magate ubogim dečkom pri vzgoji za duhovski stan.
 Lepe nabožne spominke, zlasti križevniške rožne venco,
 svetinjske sv. Antona in praškega Jezuška d. št. 10 za
 marke. — Pisati in poslati je pisarni „Družba“ v
Bregenc (Predaleško).

Trgov.-obrtna registrovana zadruga
 z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadst.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s.
 nalože za najmanj jedno leto po 5%, na-
 vadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent
 po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih
 zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
 meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
 sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
 obrokih, proti vključbi varščine na 10letno
 odplačevanje, z tekočim računom po dogovoru.
 Sprejema zadružnike, ki vplačujejo de-
 lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
 daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
 stujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
 položeno na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
 od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
 od 9—12. dopoldne.